

בעהש"ת
ראש חודש אלול תשפ"ו | גליץ קמ"ח

קריכה אר
נפשי גאולה

אלול!!!

**מעשה משלוש דגים
בשלוש סעודות שבת
- משל נפלא ומעורר -**

**היכל תורת הרעננה'ר רב
- הצדיק מרעננה -**

לתרומות להנצחות, לע"נ או לרגל שמחה
וכן להערות והארות ולקבלת הגליון
ניתן לפנות למחבר הר"ר יחיאל יהושע פרישמן
בפל' 052-766-2543 בדוא"ל k7662543@gmail.com
וכן במערכת 'נדרים פלוס' "נפשי גאלה"
לשאלת רבים! ניתן לקבל קבלה מוכרת לצרכי מס.

עריכה וכתובה: הרב פינחס גרינבוים 052-7694649

עימוד: אכסוף - cmg9090@gmail.com

ראש חודש אלול יהיה ביום...

אפילו הדגים שבים רועדים ! כך גילו לנו צדיקים.

השאלה היא מה אנחנו אמורים לעשות עם הידיעה הזאת? אם ניקח את זה כידיעה גרידא, הרי שלא עשינו כלום. כך אמרה פעם הצדקת מרת אדל ע"ה בתו של הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע 'הנה באו והגיעו ימי אלול, אנשים בוערים ובווערים, אבל לא עושים כלום'...

כמובן שכל התעוררות חשובה עד מאוד, אבל צריך לראות שזה לא ישאר בזה. אם צדיקים גילו לנו שהדגים רועדים, הם בוודאי התכוונו שניקח מזה מוסר להלכה ולמעשה ונתעורר לעבודת התשובה באמת כראוי.

על מנת לענות על השאלה הזאת נקדים בסיפור נורא שבאמצעותו נקווה להבין את התשובה בס"ד.

מעשה משלוש דגים בשלש סעודות שבת

- משל נפלא ומעורר -

אחרי הכנה שכזו אין פלא שעבודת הקידוש נראתה כפי שנראתה. אחרי הקידוש נטילת ידיים ואכילת 'כזית' הוא זימר 'אתקינו סעודתא' בדבקות, והנה מגישים את הדגים... ר' יצחק פותח את פיו ורוצה לומר 'לכבוד שבת קודש' כנהוג. אבל משהו לא נותן לו לומר זאת. וכי את מי בדיוק אני מרמה, הרי אני יודע טוב מאוד שאני רעב והדגים הללו גם ערבים לחיכי, והרי אפילו עם-הארץ אינו משקר בשבת. איך אפשר לומר 'לכבוד שבת קודש' כאשר אני אוכל לשובע נפשי ולתאוות ליבי? מצד שני איך אפשר לאכול בלי לומר 'לכבוד שבת'?

בסוף מבריק לו רעיון, הוא פותח ואומר, מי אני ומה חיי, אני יודע היטב את מצביולמה אני אוכל. אני יודע כמה גרוע שאחרי כזו עבודה

ר' יצחק הוא יהודי מרומם בן עליה, ה'עבודה' שלו בקידוש בליל שבת היא ממש אש להבה וכן כל השבת שלו נערכת בהתלהבות נשגבה. האמת היא שזה לא התחיל בשבת, כבר ביום שישי הוא קם מוקדם, התכוון לתפילה כראוי ולאחר מכן התפלל תפילת שחרית בכוונה מרובה. אחרי התפילה הוא העביר את הסדרא שנים מקרא ואחד תרגום כשהוא מעוטר בתפילין דר"ת, הוא הספיק גם רש"י ועוד מפרשים. בשעה מוקדמת הוא סיים את כל ההכנות לשבת, וכאשר הבית כבר היה מוכן הוא יצא למקווה ומשם לביהמ"ד ללמוד נועם אלימלך ועוד ספרים קדושים בדבקות ובהתעוררות. לאחר מכן אמר שיר השירים בכלות הנפש, ומי מדבר על מנחה וקבלת שבת, אש להבת שלהבת!

וגם לא לאכול בצורה מסודרת. כאשר מגיע ליל שבת קודש קשה לו להבחין אם הוא יותר רעב או יותר עייף...

ירא שמים גדול הוא ר' שלום ואינו מדלג חלילה על הזמירות, שלום עליכם ואשת חיל בנוסח ששמע בבית אבא, ובנוסף גם כל התפילות שלפני הקידוש לשם יחוד, יהא רעווא. הוא גם מקדש כמובן מילה במילה בכוונה, ולאחר מכן הוא שובר את רעבונו לאחר שבוע עמוס וכבד. בימים רגילים הוא לא יכול לאפשר לעצמו לקנות מאכלים מיוחדים שכאלו, כעת הוא הוא מכריז בקול רם ובשמחה 'לכבוד שבת קודש', ורק לאחר מכן הוא מרשה לעצמו ליהנות מהמאכלים הערבים.

כעת נעבור לר' דוד.

ר' דוד הוא יהודי חשוב שאהוב על כל סביבתו, עובד ה' מבוקר ועד ערב, בכל רגע פנוי אפשר לראות אותו עם ספר, אבל זה לעולם לא יבוא חלילה על חשבון מישהו אחר, למשל פעם הוא התיישב באוטובוס עם ספר בידו, אבל מיד כאשר מאן דהו התיישב על

קדושה בתורה ובתפילה, אני עדיין נמשך לאוכל, אבל צדיקים נהגו לומר 'לכבוד שבת קודש'. וכך בלב שבור הוא אוכל מהדגים הערבים. ההמשך של הסעודה כבר לא באותה התלהבות, הוא הרי ירד ממדרגותיו.

כעת נעבור לידידו ורעו ר' שלום.

ר' שלום הוא אברך מיוחד במינו, בעל לב טוב ומאיר פנים לכל אחד, הוא ירא שמים ועובד ה', אבל טעות קריטית שהוא עשה אי פעם בענייני כספים הביאה אותו לצאת לעבוד ולהביא לחם לפי משפחתו הרחבה. החובות שלו מכריחים אותו לעבוד מבוקר ועד ערב, ואפילו ביום שישי הוא עובד עד חצות היום ממש. הוא כבר ניסה כמה פעמים לחפש עבודה אחרת שתאפשר לו להתכונן לשבת עם קצת יותר ישוב הדעת, אבל בינתיים הוא לא מצא. כך יוצא שכל יום שישי הוא מגיע למקווה ברגע האחרון עם הנשמה ביד. פעמים רבות הוא יוצא מהמקווה כאשר בביהכנ"ס כבר פתחו באמירת 'הודו'. זמן לנוח בערב שבת כמובן שאין לו

הריהו כמו פרק מיוחד, הדגים, כל סלט וכל תוספת, כל מאכל הוא קדושה מיוחדת. ואל נא תסבור אתה הקורא שממעט הוא ר' דוד באכילתו, ממש לא. ביום חול הוא אכן ממעט באכילה, אבל בשבת קודש האוכל הריהו טוב מאוד, הרי זוהי סעודה של אמונה, יש אורחים מיוחדים וקדושה יתירה. וכי איככה יוכל לוותר על ההשפעה המיוחדת שבאה עם כל מאכל.

עד כאן תיארנו את קצות דרכיהם של שלושת היהודים היקרים הללו. כעת ניתנה ראש ונשוב למה שפתחנו בו. הנה ידוע שצדיקים שצריכים לשוב בגלגול לצורך תיקונם, מתגלגלים בדגים. ולכאורה אם צדיקים הם למה צריכים הם לשוב בגלגול?

אלא יתכן שיהיה אדם שהוא אכן צדיק גמור אשר כוונתו לשמים, אבל אם הוא לא מאמין בנחת רוח שהוא גורם לקב"ה, זהו חסרון נורא שגורם לכל עבודתו להישאר למטה חלילה. צדיק שכזה שלקה בענווה פסולה, צריך לשוב ולהתגלגל בדג.

ידו, הוא האיר אליו את פניו ודרש בשלומו ופתח בשיחת ידידות מתובלת בדברי תורה וחסידות, או הקשבה למה שעובר על זולתו.

ערבי שבתותיו של ר' דוד מוקדשים מחד גיסא לעזרה למשפחות נזקקות בחלוקות שונות, ובד בבד גם להכנה לקראת שבת מלכתא, בתפילות נלהבות בדבקות והתעלות, והכל מתוך רוגע, וקראת לשבת עונג.

בבואו לביתו הוא פותח בשירת 'גוט שבת' 'שלום עליכם', והקידוש! אשרי עין ראתה! כל מילה נאמרת בדבקות עילאית. מי שראה אותו מקדש קיבל משמעות חדשה בדברי האור החיים הקדוש על 'ויכולו'. מיד לאחר הקידוש הוא פונה ליטול ידיים, וכאשר הוא מגביה את ידיו בעת הנטילה, רואים כולם עין בעין איך שהוא מקבל שפע ומתנות מלעילא בקדושה מיוחדת.

אחר ברכת המוציא ואכילת 'כזית', הוא עוצר ובאותה דבקות שהייתה לו בקידוש הוא אומר בכוונה מרובה 'לכבוד שבת קודש'. כל מאכל בסעודה שלו

מעשה שהיה ביום שישי אחד, הדייג העלה בחכתו שלושה דגים, סלמון, קרפיון ומושט. בכל אחד מהם הייתה מגולגלת נשמה של צדיק נשגב שהייתה חסרה לו רק האמונה הזו. כל אחד מהם זעק מעומק נשמתו תפילה לה' יתברך, אנא ה' רחם עלי והזמן אותי ליהודי כשר שיעלה את כל עבודתי שעבדתי אותך כל ימי חיי, הרי אתה יודע כל תעלומות ולפניך גלוי וידוע שעבדתיך בכל ליבי, ורק הענווה הפסולה מנעה ממני להאמין כראוי בנחת שאני גורם לך ולכן נשארה עבודתי למטה, אנא אב הרחמן הבטחת שלא ידח ממך נדח, הבא אותי לבית של יהודי טוב שיאכל אותי בכוונה הראויה!

והנה נפתח דלת החנות ור' יצחק, ר' שלום ור' דוד נכנסים. שלושת הדגים כבר נושמים לרווחה, הנה אנחנו שלוש וכאן מגיעים שלושה יהודים יראים ושלמים, קרובה ישועתנו לבוא!

כאשר התקרב ר' יצחק והדגים ראו את פניו אפופות היראת שמים, קפץ מיד הסלמון ואמר,

אלא שעדיין יש לשאול מה יתן ומה יוסיף לו הגלגול הזה בדג?

התשובה היא פשוטה, כי אותו דג מתגלגל ומגיע לביתו של יהודי כשר, והיהודי הזה עומד אחרי עבודה שלימה של יום שישי וליל שבת קודש, ואז כאשר מגיע תור אכילת הדגים הוא עוצר ואומר 'לכבוד שבת קודש', דהיינו שהוא מאמין שאין מציאות של דבר גשמי נבדל מה' חלילה, אלא אפילו המאכלים הערבים שעלולים לגשם כשאוכלים אותם ביום חול, מכל מקום כעת כאשר אוכלים אותם לכבוד שבת בכוונה ובאמירה לגבוה, על ידי זה הם עולים ומתעלים למקום אחר לגמרי, ועל ידי זה גם מתעלה כל עבודתו של אותו צדיק שמגולגל בזה הדג אשר פעל כל ימי חייו. ודווקא על ידי שהוא ירד למקום כל כך מגושם והוא מעלה אותו, על ידי זה דווקא הוא יכול להעלות את כל הגשמיות והרוחניות של כל ימי חייו.

נשוב לשלושת מידענינו ר' יצחק, ר' שלום ור' דוד.

אכן עבודתו מאוד נאה ומרשימה, אבל היא לוקה בחסר, כי הוא לא האמין בנחת רוח שהוא גורם. וכי אלו פנים יש לעבודה כזו שנעשית בלי חיבור ואמונה? אפילו סנגורן של ישראל הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע כותב בספרו שיש צדיקים שעובדים את ה' באהבה ויראה, אבל הם לא מאמינים ולכן אינם פועלים כלום למעלה. איך אפשר להכניס יהודי כזה לגן-עדן?

מיד נעשה רעש גדול בשמים ואז הגיע מלאך אחר וטען, והרי הוא כבר התגלגל בדג וסבל את צער העיבור והגלגול וההריגה, והוא אפילו נאכל בשבת קודש על ידי יהודי צדיק בשם ר' יצחק. יש להכניסו מיד לגן עדן טען המלאך הסנגור.

אבל המלאך המסטין שב וטען, הביטו וראו מי הוא זה אותו ר' יצחק, הרי הוא בדיוק כמו ר' סלמון, הוא עושה עבודות נפלאות אבל הוא לא מאמין בנחת רוח שהוא עושה. רק על מקרים חריגים בהם הוא שבר את טבעו, בהם הוא מאמין שהם גורמים נחת רוח, אבל באכילה של שבת קודש

כזה יהודי רצוני שיאכל אותי! ר' יצחק זיהה את קפיצתו של הדג ואמר תיכף: זהו הדג שלי. כמה שמחה הייתה מנת חלקו של ר' סלמון באותה עת.

הקרפיון שראה שלא זכה לעלות בחלקו של ר' יצחק התנחם ואמר, גם ר' דוד נראה משהו מיוחד.

כעת נותר לו המושט לבדו, הוא היה נראה מאוכזב, וניסה לנחם את עצמו שגם ר' שלום הוא לפחות יהודי ירא שמים שומר תורה ומצוות, אבל פניו העידו שהוא בפירוש מאוכזב.

בשבת קודש זכו שלושת הדגים לעלות על שולחנות השבת ונשמתם שבה ועלתה לבית דין של מעלה בדרכם לתיקונם השלם בגן עדן.

ראשון הגיע ר' סלמון (את שמו האמתי איננו כותבים מחמת כבודו של אותו צדיק שהיה עובד ה' מופלג). והנה יוצא הכרוז, ר' פלוני ב"ר פלוני, כל ימך עסקת בתורה ובמצוות במסירות נפש, מקומך שמור לך בגן עדן! אבל אז מופיע פתאום מלאך שחור וטען,

שרק דג יודע לרעוד...והנה לגודל פליאתו הוא שומע את פסק הדין ששולח אותו למקומו בגן עדן, זכית לתקן אצל ר' שלום את כל מה שהחסרת בגלגולך הקודם.

הוא ממש לא הצליח להבין, והרי חברי היה אצל ר' יצחק הצדיק הגדול וכך עלתה לו, ואילו אני שהייתי אצל יהודי פשוט, כן זכיתי?

והתשובה לא איחרה לבוא, כאן זה עולם האמת ואפשר להסביר את הדברים. ר' יצחק ור' דוד הם יהודים שנולדו במשפחה חשובה וקבלו את חינוכם על ברכי התורה והעבודה והחסידות, ולא זו בלבד אלא שגם כסף לא חסר להם והם היו יכולים להתמסר לתורה ולעבודה בכל כוחם.

לעומת זאת ר' שלום נולד במשפחה פשוטה ולמרות תשוקתו הגדולה לשבת על התורה ועל העבודה, הוא מוכרח לעבוד קשה לפרנסתו כי כך גזרה עליו חכמתו יתברך. הוא מנהל את חייו כרצון ה', הוא נזהר שלא לרמות ולא לגזול, הוא נשמר מריבית וגם מקפיד להתפלל שלושה תפילות

הוא עוד הרגיש שהוא מתגשם, לא! נשמתו של ר' סלמון אינה יכולה לעלות...

אחריו בא ר' קרפיון שעלה בגורלו של ר' דוד. מיותר לספר שעד מהרה הוא הגיע בשלום למקומו בגן-עדן, הרי אצל ר' דוד כל האכילה נעשתה מתוך עבודת ה' ומתוך אמונה. נשמתו של ר' קרפיון עלתה ליהנות מהעבודות הנפלאות שהיא פעלה כל ימי חייה.

כעת הגיע תורו של ר' מושט. הוא כבר ראה מה עלה בגורלו של ר' סלמון שנגזר עליו לשוב ולרדת בגלגול נוסף, ומיד נשא קל וחומר בעצמו, אם כל עלה בדינו של מי שנאכל על ידי ר' יצחק הצדיק, מה יענו אזובי הקיר. נכון שר' שלום הוא יהודי טוב וישר, אבל... וכי איך עבר עליו ערב שבת? הוא הרי עבד עד חצות, ואיך כבר היה נראה הקידוש שלו? אני עוד זוכר את הקידוש שהייתי עושה בחיים חיותי, הרי זה היא אור גדול ונפלא!

והנה נשמע הכרוז עמוד ר' מושט! הוא התחיל לרעוד כפי

אחר הדברים האלו והנה לפתע מופיעה בב"ד של מעלה נשמה חדשה, וולאדימיר. יהודי מסכן היה אותו וולאדימיר, הוא נולד ברוסיה הקומוניסטית, כבר כמה דורות שאין להם כל שייכות ליהדות, לתורה ולמצוות. גם אם הוא היה רוצה, לא היה כל מושג איך מקיימים מצוות, הרי גם את אביו חטפו לסיביר והוא גדל כך כיתום בחיי אביו. רק דבר אחד הוא ידע, שיש ה' אחד. הוא גם ידע לומר בשפתו העילגת 'שמע יזראעל השיים אלוקינו השיים אייחט'... על דבר זה הוא הקפיד בכל מאודו, לומר מדי יום בוקר וערב. הוא לא בדיוק הבין מה הוא אומר שם, הוא רק הבין שבזה הוא מבטא את אמונתו בה' אחד. היות והוא גדל ללא אב ומחנך נותרו השיבושים בהגייה כפי שהתרגל אליהם בילדותו, וכך המשיך לומר עד זקנה ושיבה. האמירה הייתה אמנם עילגת, אבל את שמחתו באמירה הזו

במניין מדי יום, וגם קובע עתים לתורה אפילו כשמאוד קשה לו והוא אפילו נרדם פעמים רבות באמצע הלימוד, אבל הוא עומד בנסיון זה וממשיך ללמוד למרות הכל.

כמובן שאי אפשר להשוות אותו לר' דוד כי הרי תלמוד תורה כנגד כולם, אבל המדד הוא לא רק בכמות אלא גם באיכות. כאשר הוא אומר 'לכבוד שבת קודש' מתוך אמונה שהקב"ה נהנה מעבודתו גם כשהוא לא מצליח להתכונן כראוי לשבת קודש, העבודה הזו שלו עולה ומתעלה יחד עם עבודתו של ר' דוד, ולכן גם נשמתך נתקנה. לעומת זאת ר' יצחק למרות שמצד מעשיו היה מקום לומר שהם נעשו ביותר מסירות נפש, אבל חסרה לו האמונה הנדרשת כדי לזכות לגן-עדן.

נכון אמנם שהוא אכל לכבוד שבת קודש, אבל הוא לא האמין בזה. וכי איזה ערך יש למעשה של אדם שלא מאמין במעשיו, ואיך הוא יוכל להעלות עבודה של מישוהו אחר?

מספרי קודש ויביאו את הספר ליעדו הנכון. בהמשך הגיע הספר הזה לישיבה קדושה, ופעם אחת אירע שמישהו פתח את הספר הזה ולמד בו. מי היה אותו הלומד? לא אחר ממידענו ר' סלמון. באותה עת הוא התחבט בדברי הפני יהושע ועל ידי הגירסא הנכונה שהופיעה באות ספר התבהרו לו הדברים והוא הבין את הסוגיא שעליה הוא עמל זמן רב כל כך.

נו, חשוב מאוד, ומה בכך? התבוננו הבית-דין של מעלה וראו שבאותה עת היה ר' סלמון שרוי בשמחה כל כך גדולה עד שהוא יצא בריקוד מרוב שמחת התורה שהייתה לו במציאת הפשט הנכון. זה לא היה איזושהו פלפול עמוק, אלא זו הייתה שמחה פשוטה בעצם התורה.

באותו רגע שב וקפץ המלאך הסנגור של ר' סלמון ואמר: אם כן הרי כן הייתה לו לר' סלמון אמונה אמיתית בתורה ובמצוות, וכי אין די בכך כדי להעלות את המצוות שהוא לא מספיק האמין בהם?! הרי בסופו של דבר הוא השיג בעולם הזה הגשמי שמחה

אין לתאר! אחרי כל פעם שהיה אומר שמע ישראל היה נוהג להריק אל גרונו כוס שלימה של וודקה לבטא בה את שמחתו על כך שהוא יהודי ולא גוי. כך היה משפטו ומנהגו כל יום ויום.

הגיע והופיעה אותה נשמה אומללה בפני ב"ד של מעלה, והנה נוצרה שם מבוכה, מה עושים עם יהודי שכזה. מצד אחד הוא אכן מסר את נפשו על אמונת ה', אבל מצד שני הרי אין לו שום מצווה שהוא עסק בה, לא תורה ולא מצוות, ואפילו צדקה הוא לא עשה כי הוא לא הכיר אף יהודי, כל היהודים בסביבתו הסתירו את יהדותם מאימת המציק. הוא רק ידע שמי שזוכה להגיע לארץ ישראל, יכול לקיים חיים יהודים כראוי בלי פחד.

לפתע נשמעה צעקה: "מצאתי!" וולאדימיר מידענו מצא פעם ספר קדוש שהיה שייך לזקנו, וכיון שהוא לא ידע לקרוא בלשון הקודש, הוא שלח את הספר לארץ הקודש. הוא לא ידע מה זה אבל הוא סמך על פקידי הדואר הרוסיים שישמחו להתפטר

בסופו של דבר הוקם בגן-עדם היכל ר' סלמון וולאדימיר, שפ יושבים הם ותלמידיהם הרבים ונהנים מזיו השכינה.

בחדש אלול אפילו הדגים שבים רועדים, למה הם רועדים? כי הם לא יודעים לאיזו סעודת שבת הם יזכו להגיע. כי גם אם הם יגיעו לבית של יהודי ירא ושלם, מי יודע אם תהיה לו אמונה תמימה או לא. זהו פחד גדול, מה יהיה איתם?!

הדגים רועדים ופוחדים, אבל אין לאל ידם לעשות מאומה, לא כן אנחנו שיש לנו את היכולת להתעורר ולהאמין במעשינו, וכן להתחזק בחשבון הנפש ותיקון המעשים כיצד לעלות ולהתעלות בתשובה שלימה. ולכל הפחות להחזיק בכל עוז במה שכבר עושים ולעשות זאת מתוך אמונה וחיבור נכונים!

ואמונה במצוות ה'! מגיע לו אם כן לשבת בגן-עדן!

בית הדין נעשה כמרקחה עד שבסופו של דבר יצא דינו של ר' סלמון לגן-עדן, ובשעתא חדא וברגעא חדא עלו והתעלו כל המצוות שהוא עשה כל ימיו.

לפתע קפץ וולאדימיר ממקומו ותפס את ספר הפני יהושע המדובר וזעק הקול גדול 'שמע זרעאל השיים אלוקנו השיים אייחט!' הרי זהו הספר שלי, אמנם שלחתי אותו אבל הוא שלי!

דבריו של וולאדימיר התקבלו בבין הדין, ולא זו בלבד אמרו לו, אלא שר' סלמון הוא ממש תלמידך, ולא יתכן שהתלמיד ישב בגן עדן והרב לא. כשמוע ר' סלמון את הדברים קרא אף הוא בקול גדול, בוודאי שאני לא מוכן להיכנס לגן-עדן בלי וולאדימיר! כולי אחוז קנאה בתמימות האמתית שלו ובקריאת השמע שלו, אני רוצה להיות שותף שלו ולהתחלק אתו חלק כחלק בכל הדברים שעשינו.

ולא רק בעולם הבא יכולים להיות גלגולים, אלא גם בעולם הזה יכולים לעבור על היהודי כמה וכמה מעברים וגלגולים רק בגלל שהייתה חסרה לו אמונה במעשים הטובים שלו.

יהי רצון שנזכה להתעורר בזה חודש הרחמים והסליחות, להאמין במעשינו ונזכה לשנה טובה ומתוקה, לחיים טובים ולשלום, ונזכה לחיות בשנה הבאה בגן-עדן עלי אדמות על ידי האמונה התמימה כרצון ה'.

הסיפור שסיפרנו לעיל על הדגים אמנם אינו מופיע בספה"ק, אבל כמותו ישנם סיפורים רבים מהבעש"ט ותלמידיו על אותם יהודים פשוטים שהרעישו עולמות בצפצוף פשוט או בקריאת א' ב', ועל ידם התמתקו כל הדינים. קל וחומר שעלינו להאמין במעשים הטובים שלנו ולדעת שבכוחם להרעיש את כל העולמות. כמה בושה וכמה כלימה עלולים להיות מנת חלקנו חלילה אם נעלה למעלה ויתגלה שלא הייתה לנו אמונה נכונה !

היכל תורת הרעננה'ר רב - הצדיק מרעננה -

"והנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל בל"נ בכל יום על כל אלה שיעיינו בספר ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיושעו מכל צרה שצריכים ישועה בעזה"ז ובעזה"ב". עד כאן לשון הצדיק מרעננה שכתב כן על ספריו.

ובכן נביא בזאת מימרא בשמו, וזה לשון קדשו:

שאלני אחד מה ההקדמה לסליחות מזמור תהלה לדוד ? והשבתי שתיבת סליחות יש בו שני צירופים סל- חיות שעל ידי סליחות אנו זוכים שיהיה לנו חיים ארוכים וטובים ובחז"ל (מועד קטן כ"ח א) בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא ועל כן תהלה לדוד שנאמר בו פותח את ידיך שהיא הבקשה על מזונות שייכת לסליחות, דמאן דהיב חיי יהיב מזונא והבן

יודע שבכל דבריו היו גנוזים ייחודים נפלאים ועליונים להמשכת שפע ברכה על כלל ישראל, על ידי גילוי כל מיני צירופי אותיות בתורה הקדושה. אבל מלבד זאת גם היה עז חפצו להרביץ תורה ויראת שמים בישראל על ידי דברי תורתו, על כן עלינו לעיין בדברי קדשו ולהבינם עד היכן שידנו מגעת כדי להתעורר מהם לתשובה ולעבודת ה' באמת.

בדברי קדשו אנו מקבלים הסתכלות מחודשת על העניין של אמירת 'אשרי' לפני הסליחות. הנה בדרך כלל הגישה הרגילה לסליחות היא 'אבא אני מתבייש במעשיי, אנא תסלח לי'. זוהי

הסיבה שאומרים 'אשרי' כדי להזכיר את 'טוב ה' לכל' ו'סומך ה' לכל הנופלים'.

והנה מגיע הצדיק ואומר לנו שלא כן הוא, אלא אומרים 'אשרי' כדי לומר את הפסוק 'פותח את ידיך'. והדבר הזה אומר דרשני, כי אמנם המשכת שפע לעם ישראל זהו דבר עליון ונשגב, אבל למה זו היא ההקדמה לאמירת הסליחות?

יש להדגיש שאותו צדיק לא היה אדם שחי בהרחבה בעולם הזה, אלא היה חי בדחקות ובחוסר כל ממש, ועם כל זאת הוא אמר כך.

אלא רואים מדבריו שסליחות הריה זה כפשוטו 'סל חיות', ואם חסר בהבנה הזאת, הרי שאי אפשר בכלל לומר סליחות כראוי.

נקח לדוגמא אדם שחי בין אנשים בכולל או בעבודה וכיו"ב, והנה יש אדם אחד שאליו הוא לא מתייחס. והיה אם הוא יפנה לאותו אדם בערב יום הכיפורים ויבקש שליחה, 'אמר לו אותו אחד, וכי את סליחתך אני צריך? אני רוצה שפשוט תתייחס אלי. רק אם הוא יגש אלי ויצטדק למה עד עכשיו הוא לא דיבר איתו, כי הוא חשב שמא הלה אינו מעוניין בכך, וכעת הוא מקבל על עצמו להשתפר, דברים כאלו מתקבלים על הלב.

והנמשל: יהודי אומר לקב"ה אני רוצה לחזור בתשובה, אני רוצה להיות צדיק, רק ללמוד ולהתפלל! אבל הקב"ה אומר לו האם אתה באמת רציני? באמת לא מעניין אותך שפע גשמי? כעת הוא מתחיל קצת לגמגם, הוא קצת מסמיק ולא יודע מה לומר. אבל האמת היא שהקב"ה חלילה לא רוצה לקחת ממך שום דבר, הוא רוצה בחיים שלך, מאן דיהיב חיי יריב מזוני גם אם זה לא מגיע לך לפי מעשיך. כמו שאמרו חז"ל לאו בזכותא תליא אלא במזלא, דהיינו במזל העליון גם אם אינך ראוי.

אבל מה שצריך זה לבקש סליחה בצורה של סל של חיות. דהיינו לומר לה' אני מתבייש ממך על מעשיי ורוצה השנה לחיות כפי רצונך ממני, אני אכן רוצה בני חיי ומזוני, אבל הרי גם זה חלק בלתי נפרד מהבריאה שאתה רוצה בה. אתה הרי רוצה שאני אפנה אליך מתוך הכרה שאתה הוא זה שנותן לי חיים וכל מה שתלוי בהם.

ושמא יש להוסיף על דבריו הקדושים שידוע ש'פותח את ידך' ר"ק השם הקדוש פא"י והוא בגימ' סא"ל, וסליחות היינו כאמור סל חיות, ס"ל עם הכולל גם עולה כמניין הזה.

נמצא שבתוך תיבת סליחות נסתר השפע לא רק של תשובה וסליחה וכפרה, אלא הדרך הנכונה לזכות לסליחה, דהיינו להכיר בה' ולהבין שרצונו הוא שלעם ישראל יהיה שפע של פרנסה. כי שם קדוש פירושו צורה שבה הקב"ה מופיע בעולם. כאשר מכוונים את השם פא"י אין זה חלילה 'קוונץ' להמשכת שפע, אלא זוהי דרך להכיר את ה', וכדי להמשיך שפע נדרש להכיר את ה' ורק כך אפשר לפעול שפע של פרנסה. נמצא שיחד עם הסליחות כרוך גם עניין ההשפעות הטובות, כי הקב"ה אינו רוצה חלילה שמישהו מבני ישראל יסבול.

לכן זוהי ההקדמה לסליחות, לדעת את רחמי ה' עוד לפני התשובה, ולהאמין שהקב"ה רוצה להשפיע עלי כל טוב ומיטב. ובכל אמונה זו יכולים לגשת לסליחות ולפעול סליחה באמת.

בכל פעם שמתחילים באמירת הסליחות, נזכור את הכוונה האמורה, והקב"ה יתן שנזכה לשנה של בני חיי ומזוני בזכות הצדיק ר' יצחק בן ר' אשר אנשיל זצ"ל, ובקרוב ממש תתגלה מדת הרחמים על ישראל בשלימות.

